

COMMISSION DE LA MOBILITE,
DES ENTREPRISES PUBLIQUES
ET DES INSTITUTIONS
FEDERALES

du

MARDI 30 MARS 2021

Matin

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 18 et présidée par M. Jean-Marc Delizée.

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.18 uur en voorgezeten door de heer Jean-Marc Delizée.

[01] Débat d'actualité: Vikinglotto. Questions jointes de

- Albert Vicaire à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Les libraires et Vikinglotto, le nouveau jeu de la Loterie Nationale " (55012134C)

- Sophie Thémont à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'exclusion des librairies du jeu Vikinglotto de la Loterie Nationale" (55012180C)

- Sophie Rohonyi à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le mécontentement des libraires suite au lancement du jeu de tirage en ligne Vikinglotto" (55012285C)

- Kathleen Verhelst à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le Vikinglotto" (55013979C)

- Marianne Verhaert à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le Vikinglotto" (55014377C)

- Pieter De Spiegeleer à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le nouveau produit Vikinglotto de la Loterie Nationale" (55014577C)

- Maria Vindevoghel à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le Vikinglotto" (55014708C)

[01] Actualiteitsdebat: Vikinglotto. Toegevoegde vragen van

- Albert Vicaire aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De dagbladhandelaars en Vikinglotto, het nieuwe spel van de Nationale Loterij" (55012134C)

- Sophie Thémont aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het uitsluiten van dagbladhandelaars van de

COMMISSIE VOOR MOBILITEIT,
OVERHEIDSBEDRIJVEN EN
FEDERALE INSTELLINGEN

van

DINSDAG 30 MAART 2021

Voormiddag

verkoop van het Vikinglottospel van de Nationale Loterij" (55012180C)

- Sophie Rohonyi aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het ongenoegen van de dagbladhandelaars n.a.v. de lancering van het onlinetrekkingsspel Vikinglotto" (55012285C)

- Kathleen Verhelst aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Vikinglotto" (55013979C)

- Marianne Verhaert aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Vikinglotto" (55014377C)

- Pieter De Spiegeleer aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het nieuwe product Vikinglotto van de Nationale Loterij" (55014577C)

- Maria Vindevoghel aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Vikinglotto" (55014708C)

[01.01] Pieter De Spiegeleer (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, tijdens de bespreking van de beleidsnota hadden wij het al over deze heikele kwestie. De klassieke verdeelpunten voor producten van de Nationale Loterij zijn uiteraard de dagbladhandels, maar ook bepaalde horecazaken. In de huidige tijden van draconische coronamaatregelen, waarin wij ons nu bevinden, staan de dagbladhandels meer dan ooit tevoren onder druk.

Ik stelde er samen met een aantal andere commissieleden reeds vragen over. Ik meen dat de heer Van den Bergh tijdens de bespreking van de beleidsnota het onderwerp al ten berde bracht.

De digitalisering van de Nationale Loterij is ook een belangrijk item. Digitalisering is enigszins de rode draad in de regeringsverklaring over alle beleidsdomeinen heen. Het spel Vikinglotto is in deze commissie hiervan het summum, aangezien het enkel online kan worden gespeeld, wat

uiteraard veel frustraties opwekt bij de sector van de dagbladhandel, die al onder druk staat, omdat de handelaars letterlijk en figuurlijk buitenspel worden gezet.

Daarom heb ik de volgende vragen.

Komt er een tussentijdse evaluatie van het commerciële aspect van het product Vikinglotto en ook een evaluatie in ruimere zin?

Wordt er samengezeten met de sector en de overkoepelende federatie van dagbladhandels om de invloed op hun verkoop of inkomsten te bespreken sinds de introductie van het spel Vikinglotto? Indien ja, wat is het resultaat van de evaluatie?

Wat is het resultaat van de evaluatie, als ze er al geweest is of zou zijn geweest, in de ruimere context? Indien niet, wanneer zijn zulke evaluaties eventueel gepland of gaat het om een vervolgproces van verschillende evaluaties?

Tot slot, op welke basis wordt beslist of met het spel Vikinglotto zal worden doorgedaan in de huidige context, zijnde 100 % online, dan wel of het in een bijgeschaafde vormgeving zal worden gegoten?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

01.02 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de Nationale Loterij startte in 2020 met een nieuw wekelijks online trekkingsspel, namelijk Vikinglotto. Het gokspel bestaat reeds sinds 1993 in negen Europese landen, vooral in Scandinavië en de Baltische staten. Vikinglotto kan men nu dus ook in ons land spelen. Volgens de Nationale Loterij vormt het een mooie aanvulling op het aanbod van trekkingsspelen.

De deelnameprijs van 10 euro is meteen ook de hoogste in het aanbod van de Nationale Loterij. De winstmarges voor Vikinglotto liggen hoger dan bij de reguliere lottotrekking. Het is dus een te duchten concurrent voor de eigen nationale lottotrekking. De trekking van Vikinglotto wordt op woensdagavond om 19.00 uur gehouden in Noorwegen. Dat is op hetzelfde moment als de reguliere trekking van de Nationale Loterij. Opnieuw gaat men hier de concurrentie aan met de eigen succesvolle producten.

Een groot verschil echter is dat Vikinglotto alleen online te spelen valt. Met andere woorden, lottoverkooppunten, zoals krantenwinkels, kunnen niet meeprofiteren van de verkoop van Vikinglotto.

Erger nog, doordat klanten mogelijk zullen kiezen voor Vikinglotto en niet meer voor de reguliere lotto of EuroMillions, dreigen ze zelfs omzet te verliezen door deze beslissing van de Nationale Loterij.

Hoeveel Belgische spelers zijn er momenteel gemiddeld per trekking bij Vikinglotto? Voor welk bedrag speelt de gemiddelde speler bij Vikinglotto, EuroMillions en Lotto?

Is het juist dat in andere landen Vikinglotto wel kan gespeeld worden via fysieke verkooppunten? Om welke landen gaat het dan? Waarom kan dat niet bij ons?

Waarom heeft de Nationale Loterij ervoor gekozen om Vikinglotto alleen online te verkopen?

Hoeveel heeft de Nationale Loterij reeds uitgegeven aan de publiciteitscampagne voor Vikinglotto?

Is het toegelaten dat mensen vanuit het buitenland meespelen met Vikinglotto? Konden Belgen reeds online deelnemen, via bijvoorbeeld de Noorse loterij, alvorens de Nationale Loterij dit product mee lanceerde?

Verlagen de online gokspelen de drempel niet tot verslaving?

Le **président**: Chers collègues, je n'ai pas de nouvelles de nos autres collègues, hormis de Mme Thémont qui ne pourra pas nous rejoindre. Je suis désolé, monsieur le secrétaire d'État, il y a beaucoup d'appelés mais peu d'élus!

01.03 Tomas Roggeman (N-VA): Ik heb geen hangende vraag, maar aangezien dit een actualiteitsdebat is, wil ik van de gelegenheid gebruikmaken om aansluitend iets te zeggen over deze interessante kwestie.

De sector van de krantenwinkels staat inderdaad onder druk en deelt in de klappen. De cijfers over de faillissementen in de afgelopen jaren liegen er niet om. Dan is het opmerkelijk te zien dat de Nationale Loterij steeds vaker inzet op digitale verkoopkanalen, die natuurlijk concurreren met haar preferentiële partners, die de krantenwinkels toch zouden moeten zijn. Dit zet de dagbladhandelaar nog verder onder druk.

Vikinglotto is, zoals de collega's al gezegd hebben, een trekkingsspel dat uitsluitend digitaal aangeboden wordt. Dat is op zich al bijzonder. Bovendien is het opmerkelijk dat de Nationale Loterij ervoor gekozen heeft de informatie over het nieuwe aanbod pas aan de krantenwinkels te

communiceren op de allerlaatste dag voor de lancering. Ik vraag mij af of daarvoor een reden is? Het is toch weinig vertrouwenswekkend dat men de belangrijkste commerciële partners daarvan pas op het allerlaatste moment op de hoogte brengt. In het beheerscontract of in de wetgeving ter zake is daarover helemaal niets opgenomen, dus de Nationale Loterij hoeft dat niet te melden. Het feit dat zij dat toch doet, op de laatste dag voor de lancering, is wel heel vreemd. Wat zit daar precies achter verscholen?

Is het een bewuste strategie van de Nationale Loterij, mijnheer de staatssecretaris, om het aanbod via digitale weg uit te breiden? Zit daar een lijn in? Is het een bewuste, doordachte en strategische keuze om te mikken op de versterking van het digitale cliënteel?

Wat betekent dit dan voor de samenwerking met de krantenwinkels? Het is een publiek geheim dat Vikinglotto een mogelijke concurrentie impliceert voor EuroMillions, dat ook een internationale samenwerking is op loterijvlak, met navenante prijzenpotten. Is het de bedoeling van de Nationale Loterij om de concurrentie voor de krantenwinkels te vergroten ten bate van haar eigen rechtstreekse onlineverkoop?

Dan heb ik nog een vraagje over de vormgeving van het product. De Nationale Loterij benadrukt in haar communicatie graag dat zij hetzelfde product aanbiedt als andere participanten van Vikinglotto, maar in de praktijk blijkt dat dit niet helemaal klopt. Er bestaat minstens een verschil in de prijs van een deelnameticket. In Noorwegen, een van de stichtende landen van Vikinglotto, kost een deelnameticket 60 Noorse kroon, of ongeveer 6 euro, terwijl het bij de Nationale Loterij 10 euro kost.

Wat schuilt daarachter? Is het de bedoeling dat de Nationale Loterij hier doelbewust meer geld ophaalt voor navenante prijzen, en dus dat de Nationale Loterij meer winstgevend moet worden dan loterijen in het buitenland?

Le **président**: Je disais "beaucoup d'appelés mais peu d'élus!" Cette formule est de Guy Bedos. Les collègues ne sont plus habitués à venir poser leur question en présentiel et le fait de siéger dans une salle non équipée pour les vidéoconférences pose parfois problème.

01.04 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer de voorzitter, ik dank alvast de vraagstellers en de aanwezigen hier. Ik zal antwoorden op alle vragen, zowel op de vragen die hier werden gesteld als op de andere ingediende vragen. Zo kan wie wellicht om covidredenen thuis is

gebleven, ze achteraf lezen.

Certes, la Loterie Nationale accorde la préférence aux points de vente existants, mais le contrat de gestion actuel prévoit qu'elle détermine en toute liberté ses méthodes et canaux de distribution et qu'elle est libre de les modifier et de les élargir ou de recourir à de nouvelles méthodes et de nouveaux canaux de distribution, en ce compris les canaux directs et les nouveaux canaux technologiques dans le but de rapprocher son offre des joueurs".

Meer algemeen worden sommige spelen enkel online aangeboden, terwijl andere spelen enkel in de fysieke verkooppunten worden aangeboden. Sommige verkooppunten bieden het volledige gamma van spelen aan, andere een beperkt gamma. Het komt de Nationale Loterij toe om in het kader van haar normale bedrijfsvoering verstandige keuzes te maken, beslissingen te nemen en een strategie te voeren die ook rekening houdt met kosten en met baten.

Le présent engagement n'implique, toutefois, pas que la Loterie Nationale soit contrainte de proposer tous ses produits dans chaque point de vente ou via chaque canal de distribution. Néanmoins, la Loterie Nationale considère qu'il est très important d'avoir une bonne relation avec son réseau de vente. La Loterie Nationale a donc donné des explications préalables aux fédérations des librairies. Elle a, ensuite, expliqué ce qui suit de manière très transparente et, certainement, lorsque les libraires représentent 50 % du chiffre d'affaires.

Het is belangrijk dat de relatie met de verkooppunten en dagbladhandelaars is verzekerd. De opmerking inzake de communicatie naar de dagbladhandelaars is terecht: er moet altijd op worden toegezien dat zij zo snel mogelijk in volle vertrouwen op de hoogte worden gebracht. Ik heb onlangs nog een gesprek gehad met een aantal dagbladhandelaars. Er is zeker nog werk aan de communicatie, maar de verbeterpunten in de relatie tussen de Nationale Loterij en de dagbladhandelaars zijn niet onoverkomelijk, integendeel. Als iedereen wat goede wil toont, moet dat lukken.

Avec le lancement de Vikinglotto, il a volontairement été décidé d'ouvrir ce produit dans une première phase seulement sur la plateforme numérique de la Loterie Nationale et seulement après évaluation de son potentiel en *retail*. Cela présente l'avantage que le coût de lancement du produit peut être faible. Il s'agit après tout d'un nouveau jeu dont le succès reste à prouver. Le déploiement du jeu dans les points de vente

physique nécessite un investissement important de la Loterie Nationale et des points de vente. L'arrêté royal contenant les règles du jeu Vikinglotto tient déjà compte de cette option.

Mais il me semble très raisonnable que la Loterie Nationale veuille attendre le succès de ce jeu avant de faire des investissements importants en termes de temps et de ressources. Aucun autre jeu de tirage n'est actuellement prévu qui serait proposé uniquement via le canal numérique et non via le canal de vente au détail.

Soms kan via de digitale aanpak met beperkte kosten de mogelijkheden van een bepaald product worden nagegaan, om het dan bij de dagbladhandelaars, die een belangrijke partner blijven, aan te bieden. Om de investeringskosten te minimaliseren, is de digitale toets wel interessant. Let wel, dat is maar één element. Er is alleszins niet gepland dat er op korte termijn andere spelen aan worden toegevoegd.

Vikinglotto peut être considéré comme un jeu de niche dont il est encore trop tôt à ce stade de définir le potentiel en *retail* afin de tirer des tendances sur les habitudes de jeu des joueurs de Lotto et d'EuroMillions à la suite du lancement de Vikinglotto.

Les chiffres de vente de ces dernières semaines montrent également que ce produit doit encore se développer. Les commissions que les points de vente pourraient théoriquement gagner sur le chiffre d'affaires de Vikinglotto sont aujourd'hui quasi négligeables.

Laten we niet vergeten dat de lancering van een nieuw spel in alle fysieke verkooppunten niet alleen een aanzienlijke investering van de Nationale Loterij vergt, op het vlak van logistiek bijvoorbeeld, maar ook voor de verkooppunten kosten met zich meebrengt. Zij moeten immers onder andere de spelregels instuderen en kunnen toelichten aan de klanten, het marketingmateriaal plaatsen en onderhouden en wekelijks jackpotaffiches vervangen. Indien het verkooppotentieel onvoldoende blijkt, zullen de fysieke verkooppunten het nieuwe product veeleer als een last beschouwen.

Afgaande op de verkoopcijfers van de voorbije maanden zouden de verkooppunten gemiddeld 4 tot 5 euro per week aan commissie hebben ontvangen. Die compensatie is onvoldoende voor de tijd en de middelen die de verkooppunten zouden moeten investeren. Hoe het product in de toekomst zal evolueren, zal nog moeten blijken.

Dernièrement, son plan d'entreprise prévoit que la

Loterie Nationale va poursuivre sa politique *mutichannel* qui met au centre de ses préoccupations l'expérience client, ce indépendamment de ses canaux et des technologies disponibles. Par conséquent, il n'est pas exclu de voir émerger, au cours des prochaines années, une plus grande interaction entre le monde physique du *retail* et les services numériques proposés par la Loterie Nationale où les librairies indépendantes auront un rôle à jouer.

Dat laatste punt is belangrijk. Zeker met de covidpandemie heeft de digitale evolutie van de voorbije jaren een hoge vlucht genomen. Digitalisering is overal aanwezig bij alles wat we doen. Weinigen onder u kopen bijvoorbeeld een treinticket nog fysiek; de meeste kopen ze digitaal aan. Zeker in het licht van de concurrentiestrijd met een aantal private spelers, die zich zeer agressief op de markt opstellen, mag het digitale aspect niet vergeten worden, overigens ook in het belang van de dagbladhandelaars. Het product van de Nationale Loterij, die een kanaliserende rol speelt, moet namelijk de dagbladhandelaars versterken, aangezien de verkoop via digitale weg nog steeds hand in hand gaat met fysieke verkoop.

01.05 Pieter De Spiegeleer (VB): Er zullen dus nog evaluaties volgen. We volgen het dossier van nabij.

Uw vergelijking met het digitaal aankopen van een treinticket heb ik ook genoteerd. Dat is zeer opmerkelijk in onze commissie, aangezien de sluiting van 44 loketten hier ook een heikel punt is. Hoe dan ook mag digitalisering niet betekenen dat de dagbladhandels massaal verdwijnen, waar ik bezorgd om ben, zoals ik in mijn inleiding al aanhaalde.

U haalde ook verschillende malen, deels terecht, aan dat de Nationale Loterij verstandige keuzes inzake marketing moet maken. Het is natuurlijk een federaal overheidsbedrijf, maar het is en blijft onze bezorgdheid dat dat sociale en ethische aspecten een beetje ondergesneeuwd dreigen te worden in dat louter commerciële en in die harde liberale strijd tegen andere spelers. Tot op een bepaald niveau begrijp ik dat, maar die sociale en ethische aspecten vallen toch wel grotendeels weg, niet alleen ten opzichte van de klassieke verkooppunten.

Bij digitalisering van bijvoorbeeld loterijproducten vormt gokverslaving een groter probleem, omdat een groot deel van de sociale controle, die er bij een klassiek verkooppunt bestaat, wegvalt. Dat aspect willen wij toch niet onderbelicht laten in de toekomst en bij de evaluaties, die zeker zullen

volgen.

01.06 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, ik heb begrepen dat het project zich nog in een testfase bevindt.

Ik had gevraagd naar de cijfers en naar het verschil met de Nationale Loterij. We hebben immers twee grote bezorgdheden. Ten eerste, of het product in concurrentie met de Nationale Loterij is en, ten tweede, dat de digitale verkoop niet ten koste mag gaan van de krantenwinkels, die daardoor minderinkomsten zouden hebben. Het zou goed zijn om na enige tijd te evalueren of dat geen gevolgen heeft.

Ik had u ook gevraagd of het feit dat het spel online gebeurt, geen risico van verslaving inhoudt. U hebt daarop niet beantwoord, maar misschien hebt u daarop nog geen zicht.

01.07 Tomas Roggeman (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor de toelichting.

Uw erkenning van het belang dat beide partners, zijnde de sector van de dagbladhandelaars en de Nationale Loterij, een open communicatie aanhouden, is een goede zaak. Het voorval toont aan dat er daar wel marge voor verbetering is.

De argumentatie dat de keuze voor een unieke digitale verkoop genomen is met het oog op de belangen van de dagbladhandels zelf om hun een commercieel plezier te doen en hen de investeringskosten te besparen, vind ik toch een beetje wrang. Het lijkt mij niet alleen dubieus te stellen dat niets verkopen ook op korte termijn voordeliger zou zijn dan iets verkopen, maar bovendien meent de Nationale Loterij beter dan de krantenwinkels te weten wat goed is voor de krantenwinkels. Dat vind ik een nodeloos betuttelende opstelling van de Nationale Loterij.

Als men de krantenwinkels dan werkelijk de noodzaak van investeringen wil besparen, zou de Nationale Loterij dat perfect kunnen oplossen door haar partners, haar verkoopsnetwerk de vrijheid te geven om zelf een selectie te maken van producten die zij aanbieden. Vandaag doet ze dat niet. Die bijkomende vrijheid kan dat commercieel risico perfect ondervangen. Dat lijkt mij het beste van twee werelden, maar jammer genoeg laat de Nationale Loterij dat ook niet toe in haar verkoopsvoorwaarden.

Ik denk dat er op alle fronten van de samenwerking tussen beide partners wel wat verbetering mogelijk is.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van Tomas Roggeman aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De illegale marktverruiming door de Nationale Loterij" (55011757C)

02 Question de Tomas Roggeman à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'élargissement illégal du marché par la Loterie Nationale" (55011757C)

02.01 Tomas Roggeman (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, u zult gemerkt hebben dat mijn vraag een enigszins prikkelende titel draagt. Ik heb daar bewust voor gekozen, omdat ik in de voorbije maanden initiatieven van de Nationale Loterij heb gezien die eigenlijk de grenzen opzoeken van wat toegelaten is op promotioneel gebied, zowel volgens de wet als volgens het beheerscontract.

Sinds midden december tot begin deze maand kon ik amper mijn sociale media openen zonder minstens één gesponsorde promotie te zien van de Nationale Loterij. Van midden december tot een tweetal weken geleden was mijn Facebook letterlijk geen dag vrij van sponsoring door de Nationale Loterij. Ik heb daar natuurlijk mooie screenshots van genomen en een collectie van meer dan 25 gesponsorde campagnes aangelegd, allemaal verschillende in amper drie maanden.

Het beheerscontract stelt nochtans zeer duidelijk dat de Loterij niet aan marktverruiming dient te doen, wat met dit soort campagnes wel het geval is. Dit is trouwens niet het enige geval, ook bij de lancering van Vikinglotto zijn er merkwaardige keuzes gemaakt in verband met de promotie. Men heeft bij de lancering verwezen naar bonussen, naar durven spelen en de uitdaging die verscholen zit in het gokken.

Ik citeer hier een passage uit de promo bij de lancering: "Vikinglotto is weggelegd voor de dappersten onder ons want zij die durven spelen hebben een mooie kans om te winnen." Mijnheer de staatssecretaris, dergelijke formuleringen zijn eigenlijk niet toegelaten voor de brede sector van de kansspelen. De Kansspelcommissie neemt de bedrijven die dergelijke initiatieven nemen daar terecht voor onder vuur.

Er zijn ook andere initiatieven die eerder dubieus zijn. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de promoties die opgezet zijn omtrent de Lottery Club. Er waren acties waarbij gratis krasbiljetten werden uitgedeeld en als men zich aansloot bij de Lottery Club kon men een bezoek aan de Zoo voor het hele gezin winnen. Als dat geen merkwaardige

promotie voor gokken is, dan weet ik het ook niet meer. Men kan een bezoek aan de Zoo voor het hele gezin winnen als men een vaste gokker wordt bij de Nationale Loterij.

Los daarvan zien wij ook het aantal spelautomaten toenemen, zien wij het aantal Lottery Shops toenemen, dat is tenminste de intentie die u aankondigde in uw beleidsverklaring.

Mijnheer de staatssecretaris, hoe verzoent u dat met de regelgeving, met het beheerscontract, dat nadrukkelijk marktverruiming door de Nationale Loterij verbiedt? Het gaat om initiatieven die het uiterste van de grenzen van die marktverruiming opzoeken. Dat is geen goede zaak.

Aanvullend heb ik een paar technische vragen.

Hoeveel unieke klanten heeft de Nationale Loterij de voorbije jaren erbij gekregen? Hoe sterk is het aantal spelautomaten de laatste jaren gegroeid? Waarom is het zo dat bij onlinespelen gewonnen geld niet uitgekeerd wordt, maar op een account blijft staan? Dat is een promotetechniek die mensen aanspoort om hun geld te blijven opkoken.

Bij het begin van de coronacrisis, ondertussen een jaar geleden, heb ik een aantal getuigenissen gezien, van de heer Jannie Haek, maar ook in een bredere communicatie van de Nationale Loterij, met de boodschap dat spelen helpen is. Dat is een zeer merkwaardige boodschap in de marge van de coronacrisis. Vindt u zoiets gepermitteerd? Vindt u al het voorgaande gepermitteerd? Als u dat oké vindt en perfect toelaatbaar binnen de grenzen van het beheerscontract, wat is er volgens u dan niet toegestaan, waar trekt u dan wel de lijn van het toelaatbare?

02.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Roggeman, de Nationale Loterij heeft geen cijfers met betrekking tot het aantal unieke spelers in de krantenwinkels, Lottery Shops of Lottomatics. De Nationale Loterij heeft alleen kennis van het totale aantal unieke spelers op haar online spelplatform. De promotieacties en de communicatie met de spelers zijn volledig in lijn met de omschrijving van de kanalisatieplicht van de Nationale Loterij, in artikel 5 van het beheerscontract van 26 juli 2016 tussen de Belgische Staat en de Nationale Loterij.

Dit artikel stipuleert dat de kanalisatieplicht van de Nationale Loterij inhoudt dat ze via een modern en attractief aanbod de bestaande liefhebbers van loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen aantrekt zonder marktverruimend te

zijn. Daartoe ontwikkelt ze nieuwe producten en zal ze haar producten aanpassen aan de nieuwe tendensen op de bestaande en nieuwe markten.

Door de sterke groei van de kansspelmarkt in haar geheel gedurende de voorbije jaren, die kan geraamd worden op 10 miljard euro aan inzet, ten opzichte van 1,4 miljard euro inzet bij de Nationale Loterij, is het marktaandeel van de Nationale Loterij in enkele jaren tijd sterk gereduceerd.

In het licht van die evolutie kan allerminst aan de Nationale Loterij verweten worden dat zij voor marktverruiming verantwoordelijk zou zijn. De marktverruiming blijkt, op basis van de cijfers die ik net heb meegedeeld, hoofdzakelijk bij de private markt te liggen.

U vroeg waarom het gewonnen geld bij het online spelen niet rechtstreeks op de bankrekening wordt gestort. Ik verwijs u graag naar artikel 10, § 2, van het KB tot bepaling van de algemene deelnemingsvoorschriften aan de openbare loterijen en wedstrijden, georganiseerd door de Nationale Loterij, met behulp van de instrumenten van de informatiemaatschappij. In dat artikel, dat voorziet in een rechtstreekse storting vanaf 500 euro, staat: "Het KB voorziet in de storting van een spelersrekening bij kleinere bedragen. Op eenvoudig verzoek kan dit trouwens naar een bankrekening worden overgeschreven." Het is dus niet zo dat dit ergens blijft vastzitten. Bij een eenvoudig verzoek wordt het meteen overgeschreven.

De spelautomaten waarnaar u verwijst zijn automaten die toelaten om een beperkt aantal krasbiljetten mee te kopen en mee te spelen met de belangrijkste trekkingsspelen van de Nationale Loterij. De Nationale Loterij heeft momenteel 85 Lottomatics in gebruik, die allemaal zijn uitgerust met een eID-kaartlezer om de meerderjarigheid van de speler te controleren. De commissie voor de verkooppunten bedraagt 4,5 %. Er werd momenteel geen beslissing genomen om meer automaten te plaatsen. Er is tot slot geen extra commissie voor de verkooppunten bij het gebruik van de Lottery Club-kaart.

U hebt ook nog een hele resem vragen naar cijfers gesteld. Ik wil u vragen om deze schriftelijk in te dienen. Dan kunnen wij daarop zeer gedetailleerd antwoorden.

02.03 **Tomas Roggeman** (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor het antwoord.

Ik heb inderdaad veel gedetailleerde vragen gesteld. Ik denk dat dit mijn plicht als

volksvertegenwoordiger is. Ik vraag u niet om hele waslijsten met cijfers voor te lezen, maar ik wil u erop wijzen dat u wel degelijk de mogelijkheid hebt om die eenvoudig ter beschikking te stellen aan het secretariaat van de commissie of de Griffie van de Kamer. Zo kunt u de vraag beantwoorden op een manier die u vrijstelt van het opdreunen van eindeloze cijferreeksen. Ik geef u dit mee met het oog op toekomstige vragen van dezelfde aard. Ik zal in dit geval mijn vragen schriftelijk indienen.

Ik noteer dat u meent dat de marktverruimende initiatieven volledig in lijn zijn met de kanalisatieplicht en het verbod op marktverruiming. Ik betwist dat, mijnheer de staatssecretaris. Ik ben het niet met u eens, op grond van de woorden die u net in deze commissie hebt uitgesproken.

U hebt geciteerd uit het beheerscontract, waar staat te lezen dat de kanalisatieplicht inhoudt dat bestaande liefhebbers van loterijen worden aangesproken, zonder marktverruimend te zijn. Indien de Nationale Loterij stevige bedragen uitgeeft aan promotiebudgetten, om reclame naar gezinnen te krijgen met de boodschap een vaste gokker bij de Nationale Loterij te worden en dan naar de Zoo te mogen, is dat marktverruimend. Dat is een overtreding van de kanalisatieplicht. Zo zijn er nog voorbeelden te geven.

De Nationale Loterij verhoogt haar productaanbod, heeft recent haar verkoopkanalen verhoogd en verhoogt ook haar promotiebudgetten op manieren die de grenzen van het toelaatbare overschrijden. U ontkent dat probleem hier, wat frappant is. Het is geen goede keuze om de Nationale Loterij daarin de vrije hand te laten en op die manier het beheerscontract te verruimen. Het is niet omdat ze Vikinglotto lanceert dat ze haar nu zelf als een viking moet gedragen.

Mijnheer de staatssecretaris, het is uw job toe te zien op de naleving van het beheerscontract. Ik kijk ook uit naar de definities en eventuele bijwerkingen ervan in het nieuwe beheerscontract, waarvan u vorige week een eerste ontwerp aan de ministerraad hebt voorgelegd. Het is belangrijk dat u toeziet op de naleving van de wetgeving en ter zake niet enkel vertrouwt op de versie van de Nationale Loterij zelf, maar dat u als beleidsverantwoordelijke ook zelf de kritische blik op een en ander bewaart.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 55014110C van de heer De Spiegeleer is omgezet in een schriftelijke

vraag.

03 Vraag van Maria Vindevoghel aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De raad van bestuur van de Nationale Loterij" (55014727C)

03 Question de Maria Vindevoghel à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le conseil d'administration de la Loterie Nationale" (55014727C)

En raison d'un problème technique, une partie de l'enregistrement digital fait défaut. Pour la question n° 55014727C de Mme Maria Vindevoghel, le compte rendu se base exceptionnellement sur le texte remis par l'auteur. Ten gevolge van een technisch mankement ontbreekt een deel van de digitale geluidsopname. Voor vraag nr. 55014727C van mevrouw Maria Vindevoghel steunt het verslag uitzonderlijk op de tekst die de spreker heeft ingediend.

03.01 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): *Geachte heer staatssecretaris, de Vivaldi-regering zal de komende maanden wellicht veel moeten vergaderen over de nieuwe raden van bestuur van verschillende overheidsbedrijven. De Nationale Loterij is daar één van.*

We zagen reeds tijdens het debacle van de sluiting van de NMBS-loketten dat de macht niet bij de ministers of staatssecretarissen ligt maar wel degelijk bij de CEO's en raden van bestuur, waar bijna alle partijen telkens in zijn vertegenwoordigd. Hun wil is wet.

Wanneer zal er bij de Nationale Loterij een nieuwe raad van bestuur, regeringscommissarissen en directiecomité worden benoemd? Wanneer lopen de huidige mandaten af?

Welke criteria gaat u naar voren schuiven voor de kandidaat-bestuurders van de Nationale Loterij?

Gaat u zorgen voor meer diversiteit in de vernieuwde raad van bestuur? We zien nu een zware ondervertegenwoordiging van vrouwen aan de top van de Nationale Loterij en een totaal gebrek aan personen met een migratieachtergrond.

03.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: *Mijnheer de voorzitter, de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij bepaalt dat de Koning bij een, na overleg in de ministerraad vastgesteld, besluit de gedelegeerd bestuurder benoemt, alsook een aantal gewone leden van de raad in verhouding*

tot het aantal stemmen verbonden aan de aandelen in het bezit van de Staat. De overige leden worden daarna benoemd door de andere aandeelhouder, namelijk de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM). De leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een termijn van zes jaar.

De termijn van het mandaat van de gedelegeerd bestuurder liep in principe tot 12 november 2019. De mandaten van de elf gewone leden van de raad van bestuur die de Belgische Staat vertegenwoordigen, lopen nog tot en met 12 mei 2021. De mandaten van de door FPIM aangewezen bestuurders lopen tot en met 14 mei 2021. Alle mandaten zijn in beginsel hernieuwbaar.

Recent werd binnen de regering beslist om het mandaat van de gedelegeerd bestuurder te hernieuwen. De overige leden van het directiecomité worden benoemd door de raad van bestuur op voordracht van de gedelegeerd bestuurder, voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. Hun benoeming gebeurde op verschillende ogenblikken en hun mandaat zal dus ook op verschillende ogenblikken verstrijken. Zo zal het eerstvolgende mandaat van een lid van het directiecomité pas verstrijken na 15 maart 2023.

Bij koninklijk besluit van 24 november 2020 werd de regeringscommissaris benoemd die de minister belast met de voogdij over de Nationale Loterij vertegenwoordigt. De regeringscommissaris die de minister van Begroting vertegenwoordigt, werd benoemd bij koninklijk besluit van 4 mei 2015. Zijn mandaat loopt reeds sedert 13 mei 2015. De mandaten van de regeringscommissarissen lopen voor onbepaalde termijn.

Artikel 69 van het beheerscontract van 26 juni 2016 tussen de Belgische Staat en de Nationale Loterij bepaalt dat de Staat erover moet waken dat de voorgedragen personen voldoen aan de voorwaarden die door de wet of de statuten worden gesteld en over de nodige competenties beschikken om de functies behoorlijk uit te kunnen oefenen. De statuten bepalen dat de bestuurders worden gekozen omwille van hun juridische, economische, financiële of sociale competenties of hun competentie op het gebied van de Nationale Loterij.

Tot slot, wat de gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen betreft, is er de wet van 19 april 2002, die bepaalt dat ten minste een derde van de leden van de raad van bestuur van

een ander geslacht moet zijn dan dat van de overige leden. De huidige samenstelling van de raad van bestuur omvat zes leden van het vrouwelijk geslacht op veertien leden. De samenstelling van de raad van bestuur voldoet bijgevolg aan alle wettelijke voorwaarden. Bij de vernieuwing van de mandaten zal er ook over worden gewaakt dat alle wettelijke regels inzake gendergelijkheid zullen worden gerespecteerd.

03.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, wij hebben al dikwijls gehoord dat de regering een nieuwe cultuur wil invoeren. Wij zijn voorstander van meer openheid inzake beslissingen over de raad van bestuur. Ik heb bijvoorbeeld voor de NMBS voorgesteld om ook reizigersorganisaties op te nemen in de raad van bestuur, zodat er meer vertegenwoordiging is van verschillende lagen van de bevolking. Voor de Nationale Loterij zou het bijvoorbeeld niet slecht zijn dat organisaties die bezig zijn met de preventie van gokverslaving ook een plaats in de raad van bestuur zouden krijgen. Wij zijn voorstander van meer discussie en openheid over de samenstelling van de raden van bestuur.

Momenteel bepaalt de wet dat ten minste een derde van de leden van de raad van bestuur van een ander geslacht moet zijn, maar ik zou liever een fiftyfiftyverdeling zien. Wij moeten ambitieuzer zijn op dat vlak, want dat blijft toch een groot probleem in de raden van bestuur.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président**: La question n° 55015628C de Mme Katrin Jadin est transformée en question écrite.

Ook vraag nr. 55016057C van mevrouw Maria Vindevoghel wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

*La réunion publique de commission est levée à 10 h 59.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.59 uur.*